

PRÍPADOVÁ ŠTÚDIA: NEČAKANE A NÁHLE

Meno:

Dátum:

Téma:	Zameranie:
Životná spokojnosť, subjektívna pohoda, stratégie zvládania problémov, emócie, krízová intervencia, médiá, prevencia	Psychologická disciplína: sociálna psychológia, pedagogická psychológia, vývinová psychológia Odporúčaný odbor štúdia: mediálne a komunikačné štúdiá, učiteľstvo a pedagogické vedy, bezpečnostné vedy, lekárstvo a ošetrovatelstvo

Otázky a úlohy:

1. Medzinárodná štúdia „*Health Behaviour in School Aged Children*“ zaoberajúca sa zdravím 11-, 13- a 15-ročných dospelých odpovedá na otázky o ich životnej spokojnosti, subjektívnej pohode či stratégiách zvládania problémov, vyhľadávani pomoci v prípade problémov a poskytnutí odbornej pomoci v oblasti duševného zdravia. Zopakujte si, aké copingové stratégie možno v záťažových situáciách využiť. Akým spôsobom sa vzťahujú na vek či pohlavie? Prečítajte si výsledky tejto štúdie najmä vo vzťahu k zvládaniu záťaže a porovnajte ich s prípadom Mareka. Ako inak by mohol Marek svoju situáciu riešiť?

1

2. Identifikujte emócie, ktoré prežívali jednotlivé osoby z prípadovej štúdie. Na základe čoho dokážete tieto emócie rozpoznať? Čo so sebou prinášajú? A ako sa ich prežívanie prejavilo v správaní a fyzických príznakoch jednotlivých osôb? Nezabúdajte aj na iných, ktorých sa táto udalosť dotkla, aj keď možno v prípadovej štúdii nie sú všetci menovite uvedení. Kto sú tieto osoby a čo prežívali? Ako s nimi pracovať a pomôcť im krízovú situáciu zvládnuť?

Osoba	Emócia	Vysvetlenie emócie a opis správania
Marek		
Alena		
Braňo		
Jakub		
Ema		
Marekova trieda		
učiteľka z dozoru		
triedna učiteľka		
riaditeľ školy		

2

3. Preštudujte si materiály k podpornému opatreniu Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR s názvom *Krízová intervencia*. Pripravte prehľadnú infografiku pre postup v prípade krízovej udalosti pre jednotlivých aktérov školy (učiteľský zbor, školský podporný tím, vedenie školy) a prehľad kontaktov pre žiačky a žiakov, na ktorých môžu nájsť bezplatnú psychologickú pomoc (telefonické linky, chatovacie služby a pod.).

4. Spôsoby, akými sú psychologické témy komunikované v médiách, na sociálnych sieťach a pod., utvárajú verejný obraz o psychológii ako vede. Ten ovplyvňuje vzťah jednotlivca k psychológii, psychologickým službám či osobám pracujúcim v tejto profesii. Ako eticky a zodpovedne informovať napríklad o pokuse o samovraždu, sebapoškodzovaní či psychických poruchách, ak je to vaša profesia? Aký dostupný materiál (ne)použiť? Ako pracovať s emóciami, ktoré tieto témy vyvolávajú a formovať čitateľské kompetencie? Diskutujte o téme. Nechajte sa inšpirovať ukážkou komentárov z fóra, ktoré simulujú diskusiu pod online článkom o Marekovom správaní. Doplňte svoje argumenty poznatkami z prípadov, ktoré hýbu súčasnou spoločnosťou (napr. teroristické útoky a pod.).

miladka22

Koľkokrát sa už vlastne pokúsil o samovraždu? To nie je na škole, aby ho liečila, rodina ho má poslať do nemocnice, kde ho z takých nápadov rýchlo vyliečia.

xxboris1976

Keby ostatní vedeli, že sa lieči, poznáš predsa, ako to na takých dedinách chodí a aké postoje celkovo sú voči psychológom a psychiatrom, to by mal potom v škole peklo.

Decko z rozvedenej rodiny k tomu.

labirynt_mysle

Ja myslím, že vyšetrovanie ukáže, že tam bola šikana a že ju škola vedome ignorovala. Je potrebné celú situáciu ROZVÍRIŤ a ZMEDIALIZOVAŤ. Ten chlapec chcel niečo tým skutkom povedať. Ľahko sa dnes obviňuje a súdi akýkoľvek prípad, ak sú do neho intenzívne zapojené médiá. Ale kde je pravda? Ja nepodporujem ani jednu zo strán, preto nikomu nič nevyvraciam.

zivajuci_konik

Myslím, že pozornosť by sa mala venovať aj iným deckám v tej triede, lebo budú chcieť po tomto možno zmeniť školu. Ale aj tak sú tie informácie chaotické, ako to vlastne bolo? Na fotkách to nevyzerá príliš vysoko. Tie kopírované články s novými nadpismi majú pridané len jednu dve nové info, to je potom chaos.

Hanus_boss

No, v jednom článku som čítal, že chlapec bol na tej parapete dobrých 50 minút! Akože, kde boli všetci? A nikto nevolal hasičov? Ako je možné, že za taký dlhý čas k nemu niekto nevyliezol a nezdrapil ho do bezpečia! Kde bol napríklad školník? A ďalšia otázka, ako to, že si to tie iné decká fotili a natáčali? Čo robili vonku vôbec? Škola lážoplážo?

nikto_nikde_vsade

Kde nájdem to video alebo aspoň fotky? Vraj to bolo z nešťastnej lásky. No to keby som sa ja kvôli tomu pokúšal o život, tak už tu dávno nie som.

5. Navrhňte techniky, postupy, aktivity využívajúc pritom psychologické poznatky, s ktorými možno preventívne v prostredí školy so vznikom krízových situácií pracovať. Vaše návrhy môžu byť všeobecné alebo sa môžu viazať na konkrétny zdroj krízovej situácie, ku ktorému by mohlo dôjsť (napr. strata rodiča, súrodenca, blízkej osoby, samovraždy, únos, sebapoškodzovanie a pokus o samovraždu, deti vojnových utečencov na škole, teroristický čin – anonymné uloženie bomby v budove, prírodné katastrofy a pod.). Inšpirujte sa aktuálnymi výskumnými štúdiami a existujúcimi postupmi.

Kde sa dozviem viac?

- Anyalaiová, M., Lednická, J., Krnáčová, Z., & Križo, V. (2021). *Krízová intervencia v školskom prostredí*. Inklucentrum – Centrum inkluzívneho vzdelávania. <https://inklucentrum.sk/wp-content/uploads/2022/01/Bulletin-Krizova-intervencia.pdf>
- IPčko (2022). *Ako správne informovať o samovražde – odporúčania pre médiá*. <https://chcemsazabit.sk/clanky/ako-spravne-informovat-o-samovrazde-odporucania-pre-media/>
- Iniciatíva *Načúvajme si* Ligy pre duševné zdravie. [nacuvajmesi](https://nacuvajmesi.sk/)
- Madarasová Gecková, A., Husárová, D. et al. (2023). *Sociálne determinanty zdravia školákov HBSC - Slovensko - 2021/2022 Národná správa o zdraví a so zdravím súvisiacom správaní 11-, 13-, a 15-ročných školákov na základe prieskumu uskutočneného v roku 2021/2022 v rámci medzinárodného projektu „Health Behaviour in School-aged Children“ (HBSC)*. Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. <https://unibook.upjs.sk/img/cms/2023/lf/socialne-determinanty-zdravia-skolakov.pdf>
- Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR (2023). *Katalóg podporných opatrení. Krízová intervencia*. [Krízová intervencia | Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky \(minedu.sk\)](https://www.minedu.sk/katalog-podpornych-opatreni-krizova-intervencia)
- Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie (2023). *Obsahové štandardy odborných činností v zariadeniach poradenstva a prevencie a v prostredí škôl*. <https://www.minedu.sk/obsahove-standardy-odbornych-cinnosti-v-zariadeniach-poradenstva-a-prevencie-a-v-prostredi-skol/>

**UČITEĽSKÁ
AKADÉMIA**
Univerzita Komenského
v Bratislave

LINKY POMOCI NA SLOVENSKU:

IPčko.sk – internetová linka dôvery pre mladých ľudí poskytuje pomoc prostredníctvom: chatu (nonstop) a e-mailu (poradna@ipcko.sk)

Linka detskej istoty poskytuje telefonickú pomoc ako linka pomoci pre deti a mládež – 116 111 a linka pre hľadané a sexuálne zneužívané deti – 116 000

Linka detskej dôvery funguje ako telefonická a internetová poradňa pre deti a rodičov. Poskytuje pomoc pomocou telefónu (0907 401 749 – pracovné dni od 8:00 do 20:00), e-mailu (odkazy@linkadeti.sk), chatu (pracovný deň od 14:00 do 19:00) či skype (linkadeti).

Linka dôvery Nezábudka môžu kontaktovať dospelý prostredníctvom telefónu (0800 800 566) alebo e-mailu s odpoveďou najneskôr do 48 hodín.

Linka podpory pre učiteľov pomáha prostredníctvom telefónu (0800 221 323 – po-pia: 15:00 – 18:00) alebo e-mailu (linkapreucitelov@mpc-edu.sk).

5

Ako citovať tento učebný materiál:

Lemešová, M., Minarovičová, K., Sokolová, L., & Zacharová, Z. (2024). *Nečakane a náhle*. In: Dvorská, D., Sokolová, L., Karolčík, Š., Dovičák, M., Griguš, S., & Hrcán, Z.: Učiteľská akadémia UK [webová stránka]. Získané z <https://www.ucitelskaakademia.sk/pripady-a-pribehy/psychologia-x-krat-inak/necakane-a-nahle>

Prípadové štúdie a zadania sú súčasťou publikácie:

Lemešová, M., Minarovičová, K., Sokolová, L., & Zacharová, Z. (2024). *Psychológia x-krát inak*. Univerzita Komenského v Bratislave. ISBN 978-80-223-5955-9.